

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

† Dr. Ioan Rațiu.

Pe neașteptate și spre dureră surprindere a întreg neamului românesc a dispărut din mijlocul nostru și a trecut subit la viața eternă, Joi sêra, în urma unei apoplecsii de inimă, unul dintrê cei mai distinși fii ai națiunii române, *Dr. Ioan Rațiu*, avocat, fost deputat dietal, și fost president al comitetului central al partidului național român.

S'a prăbușit deci și acest falnic stejar din vechia pădure românească, astăzi atât de rarită, în cât nici nu mai e chip a cunoște din ea de cât numai drept măturci și peritóre, rămase drume măturci despre o altă viață românească, despre alți ómeni, despre alte lupte și alte succese politice.

Din lumea acêsta, vechiă și muncitóre, a fost și *Dr. Ioan Rațiu*, trecut acum la vecinicie; din lumea în care independența de caracter, sinceritatea convingerilor și statornicia în luptă formau podóba omului care aspira la stima și încrederea conaționalilor sei.

Dr. Ioan Rațiu a întrunit tóte aceste frumoșe însușiri, și de aceea s'a bucurat de cea mai estinsă încredere și simpatie din partea întregii români, de care vrednic s'a arătat totdeauna a fi, pentru-că pe lângă tóte amenințările și prigonirile la cari a fost supus — ales în timpul din urmă, — convingerile sale politice nu și-le-a negat, independența caracterului seu nu și-a pătat-o, ear' statornicia pe lângă apêrarea cauzei naționale a poporului seu nu i-a fost și nu i-a putut fi nimicată nici prin temniță și nici prin amenințări grele, de cari i-s'a făcut parte din abundență.

Cu *Dr. Ioan Rațiu* dispăre deci de pe arena vieței noastre publice o figură din cele mai puternice și mai pregnante ale naționalismului român, apărât de veacuri din partea marilor nostri înaintași, și dispăre un viu exemplu de virtute publică, de conducătoriu energie și liniștit totodată în conștiința sa, că bine și spre folosul neamului și-a împlinit misiunea pe acest pământ.

Acêsta convingere, acêsta conștiință de a fi servit cu credință cauzei române, de a fi nisuit din tóte puterile și pe tóte căile legale să se câștige pe sêma mult cercatului popor român din patria acêsta pacea și fericirea de care duce lipsă, l'a făcut pe *Dr. Ioan Rațiu* să trecă totdeauna cu indulgență preste amărăciunile pe cari adese-ori a trebuit să le guste chiar și de la ai sei, și l'a făcut, ca fără dureri, lin și mângâiat să trecă acum la viața de veci, unde rêsplată meritată va primi pentru munca continuă și folositóre pusă în serviciul unei națiuni, care recunoscitóre are să-i rămână pentru totdeauna.

Mórtea neașteptată a celui ce în lumea acêsta trecitóre purta numele de *Dr. Ioan Rațiu* ne-a emoționat adânc pe toți cei-ce cunoștem trecutul laborios de mai bine de o jumătate de secol al acestui, acum dărîmat stâlp național; dar' totodată are să ne des-

tepte în suflet și ambiția de a ne însufleți pentru idealul pentru care *Dr. Ioan Rațiu* a luptat cu statornicie o viață întreagă, și pe care, ca prețios talisman, l'a lăsat moștenire generațiilor viitoare, în firma convingere că puterea de muncă și de rezistență a poporului român, precum și sînțenia cauzei române, vor aduce negreșit odată triumful pe care el nu l'a mai putut vedé, triumful adevêrului și al dreptății!

Depunem deci și noi o lacrimă de pióșă recunoștință pe mormântul acum închis al acestui mare bărbat al neamului nostru, care și la ea om privat era de o bunătate și blândeță rară, fermecitóre pentru cei-ce aveau fericirea de a i s'a mai aprópe, și fi zicem înduioșăți: eternă să-ți fie memoria, ilustre defunct!

Pe când soția și ceialalți membri ai familiei, afară de o fiică a sa, dșóra Felicia, erau duși să petrecă la cele eterne pe Onorriu Tilea, și póte chiar în momentele când în cimiteriul din Șmig se arunca țerina pe cociugul iubitului seu ginere, venerabilul bătrân și-a dat și el sufletul în mâinile Dreptului-judecătóriu, atins de apoplecsie de inimă. Joi sêra pe la 6 ore societatea sibiiană era de în cunoștința tragicului eveniment, ear' pe îndurerata soție, reñtórșă de la înmormântarea ginerelui ei Onorriu Tilea, a casă o aștepta deja nu mai mult soțul bun și iubit, ci numai cadavrul lui. Iși póte închipui oricine durerósa revedere, pregătită dnei Rațiu prin acêsta cruntă lovitură a sorții . . . . .

Cu aceeași celeritate cu care știrea se rêsândise Joi sêra în societatea sibiiană, ea și-a făcut sborul prin tóte părțile locuite de Români, pe unde numai au putut străbate scrisorile și telegramele, producând pretutindeni consternație profundă. Caci *Dr. Ioan Rațiu*, ori-cât a fost ponegriț din partea unei anumite specii de ómeni fii ai zizaniei, a fost iubit și venerat. Dovadă muzimea de telegrame, mult preste sută, prin cari cunoșcúți și necunoșcúți ai familiei, dar' totodată stimatóri ai *presidentului Dr. Rațiu*, de aici și de preste munți au grăbit, ca prin omagióse telegrame de condolență, ca prin depunerea de cununi pe cociugul lui, pentru binele și drepturii poporului român, să tórne barem un picur de mângâere în oceanul doliului și durerii familiei erunt lovite de sórte.

Din mulțimea de telegrame amintim aci următóarele:

București. Adunarea deputaților, în ședința de la 23 Novembre 1902 luând cunoștință de încetarea din viață a ilustrului Domniei Vóstre soț, a votat în unanimitate propunerea: a vă exprima sentimentele ei de profund respect și condolență pentru ireparabila pierdere ce ați încercat. Cu profund respect îndeplinesc acêsta misiune.

Presidentul Adunării deputaților:
M. Pherekyde.

București. Primiți expresiunea întristării și regretelor nóstre adânci pentru pierderea ilustrului vostru soț, a cărui viață de jertte și de patriotism a atras admirațiunea întregului neam românesc.

G. Gr. Cantacuzino.

București. Adânc mahnit de jalnica veste a morții nemuritorului Rațiu, pe care l'am cunoscut și admirat, rog pe Dumnezeu să vă dea putere, ca să suportați nesfârșita dv. durere, știind că tótă românimea plânge împreună cu dvóstră să vă fie o slabă mângâere.

Take Ionescu.

București. Plâng cu voi pierderea marului Român, care nu póte fi înlocuit.

Ioan Grădișteanu.

București. Vê rog să primiți respectósele mele condolențe pentru pierderea ilustrului dvóstre soț.

Nicu Filipescu.

București. Adânc mahnit de grozava nenorocire, care vă lovește, plângem împreună cu voi pierderea scumpului și neuitatului nostru rêsosat.

Zoe și Virgil Arion.

Capolnaș. Sunt adânc emoționat de trista veste neașteptată; pierderea iubitului dvóstre soț o deplânge neamul întreg; primiți expresiunea celor mai călduróse sentimente de condolențe.

Alexandru Mocsonyi.

Apoi de la: *Dr. Stefan C. Pop* (Arad), *Dr. Nicolae Oncu* (Arad), *Dr. Laurentiu Pop* și familia (Abrud), *Ana Filip* (Abrud), *Dr. Teodor Mihali* și familia (Dej), *Dr. Braniste* (Lugoj), „Societatea Inocențiu M. Clain” (Blaj), *Ida Ciato* (Blaj), *Românii din Abrud* și jur., *Românii din Orăștie*, „Bunul Econom” (Orăștie), „Libertatea” (Orăștie), „România Jună” (Viena), *Primariul urbei Pitești* (România), cu 60 subscrieri, *Brânzeu* și *N. Ionaș* profesori (Pitești), *Liga culturală secția Pitești*, *Secția industrială a reuniunii economice din Orăștie*, familia *Onușor* (Blaj), *Gusti*, jurist (Cluj), reuniunea „Frăția” a Românilor ardeleni din București, corpul profesoral teologic din Blaj, *Românii din Timișóra* (Ungheria) și alte 11 subscrieri, *Românii din Bucium* (Munții-Apuseni), etc. *Românii lugojeni*: (*Brediceanu*, *Dr. G. Popovici* și alte 26 subscrieri), „Asociația generală a studenților universitari din București”, *Disescu* (București), *Delavrancea* (București), etc.

Cununi au fost următóarele: 1. „Lui *Dr. Ioan Rațiu*, *Take Ionescu*” (București). O uriașă cunună de lauri cu funde în tricolor, late de aprópe 25 centimetri. 2. Mult regretatului president *Dr. Ioan Rațiu*. *Comitetul partidului național român*” (lauri și stejar, cu funde tricolore). 3. „Meritatului *Dr. Ioan Rațiu*. *Clubul municipal român din comitatul Cojoceni* (lauri, funde albastre). 4. Neuitatului president. *Românii din Lugoj* (funde violete cu flori imprimate). 5. *Fostului president Dr. Ioan Rațiu*. *Eforia școlii române din Turda*. 6. *Presidentului Dr. Ioan Rațiu*. *Intelighința română din Turda și jur.* 7. Mult meritatului president. „*Tribuna*” și „*Fóia Poporului*” (funde tricolor). 8. *Neînfrântului luptătoriu. Românii din Munții apuseni*. 9. *Lui Dr. Ioan Rațiu*. *Tinerimea română din Sibiu* (tricolor). 10. *Membrului fondator și fostului president Dr. Ioan Rațiu*. *Arieșana*. 11. *Adoratului Dr. Ioan Rațiu*. *Dr. Octavian Russu*. 12. *Marelui luptătoriu Dr. Ioan Rațiu*. *Tinerimea română din Brașov*. 13. *Memoriei Drului Ioan Rațiu*. *Omagiu și recunoștință. Tinerimea universitară din Cluj*. 14. *de la Clubul național român din Arad*. 15. *Iubitului tăicuț. Dorina și Iuliu Coroian*. 16. *Scumpului și neuitatului amic. Familia Harșan*. 17. *Adoratului unchiu. Dr. Cassiu Maniu și Dr. Iuliu Maniu* (tricolor). 18. *de la Dr. Szombathelyi Gábor*, medic în Cluj, și altele multe, cari abia au încăput pe carul mortuar și pe un altul ce mergea înaintea lui.

De la *Liga culturală* au fost trimise două cununi cu eșarpe tricolore (aduse de secretariul Florescu, care din cauza unei întârzieri de tren a sosit la Sibiu abia a sêra, după îndeplinirea înmormântării).

Din partea familiei s'a publicat încă *Vineri următóiu* anunț funebrel:

Emilia Rațiu, ca soție, și *Emilia, Dorina, Felicia*, ca fiice, anunță cu cea mai adâncă durere tuturor cosângenilor, amicilor și cunoșcúților, că neuitatul soț, resp. tată

Dr. Ioan Rațiu,

fost avocat, vicecomite, deputat dietal, presidentul partidului național etc.

adormind lin și-a terminat viața dedicată binelui națiunii, în 4 Decembre a. c. la orele 5 și jumătate p. m. în etate de 74 ani.

Rămășițele pămênțesti ale scumpului defunct vor fi așezate Duminecă, 7 Decembre, la 2 ore p. m. spre repaus etern în grădina bisericii gr. cat. din loc (Brücken-gasse 7).

Sibiu, 5 Decembre 1902.

Fie-i amint rea eternă!

Ear' din partea *Tipografiei următóriu*:

„*Tipografia*” societate pe acțiuni în Sibiu, cum și ziarele naționale „*Tribuna*” și „*Fóia Poporului*” au durere a anunța că presidentul

Dr. Ioan Rațiu,

avocat, fost vicecomite, deputat dietal etc. etc.

după o viață laborioasă și cu merite neperitóre pe terenul național, a adormit în Domnul Joi în 4 Decembre c. la orele 5 $\frac{1}{2}$ d. a. în etate de 74 de ani.

Rămășițele pămênțesti ale rêsosatului vor fi depuse spre odihna vecinică Duminecă în 7 Decembre c. la 3 ore d. a. în cimiteriul gr. cat. din loc.

Fie-i odihna lină și memoria binecuvântată.

Sibiu, 5 Dec. c.

George Pop de Băsești
vice-president.

Silvestru Moldovan
director.

Inmormântarea.

Deși anunțul funebrel spunea că înmormântarea se va face la 2 ore, totuși încă de pe la 1 oră după amiază se adunase public numeros, din Sibiu și provincie, ca să deie venerabilului *Dr. Ioan Rațiu* ultimul onor. Din locuri depărtate era reprezentată românimea prin delegațiuni speciale, de pildă: delegațiunea bistrițenilor condusă de avocatul *Dr. G. Tripon*, delegațiunea comitetului partidului național condusă de vice-presidentul *George Pop de Băsești*, delegațiunea eforiei școlare din Turda, a clerului gr-or. din jurul Turzii, a băncii „*Arieșana*”, a tinerimei române din Cluj (prin universitarii *Vasilie Meruț*, *Mihail Doborean* și *Lucian Balint*), a meseriașilor din Blaj, apoi din *Munții-Apuseni* *Dr. Laurențiu Pop*, din *Brașov* *Dr. Aurel Murășan* și *N. Petra-Petrescu*, din *Alba Iulia* avocatul *Rubin Patîșă*, etc. etc. ear' din loc înaltpreasânția Sa metropolitul nostru *Ioan*, *Preacuvioșia Sa* archimandritul vicariu archiep. *Dr. Ilarion Pușcariu*, protop. *Ioan Papiu*, dir. sem. *Dr. Eus. Roșca*, protopresbiterul asesor-consistorial *Mateiu Voilean*, archidiaconul asesor-consistorial *Dr. Miron Cristea*, protopresbiterul profesor seminarial *Ioan Ghibu*, familia *Dr. O. Russu*, familia *Hârșianu*, *Ioan Henteș*, etc. și număróse dame.

Ceremonialul funerar a fost celebrat de metropolitul *Dr. V. Mihályi*, asistat de canonicul *Dr. Isidor Marcu*, protopopul *Dr. E. Dăian* (Cluj), administratorul protopopesc *Nicolae Togan* (Sibiu), preotul *Arsenie Bunea* (Sibiu), și de doi diaconi, ear' cântările funerare au fost cântate de corul teologilor din Blaj.

La 2 $\frac{1}{4}$ tristul convoiu plecă de la locuința din strada *Schewis* a rêsosatului, per-

curgând, în accentele doioase ale cântărilor funebreale și pe ninsore grea, strada Sch.ewis, piața Hermann, strada Cisnădiei, piața mare, etc. până la biserică gr.-cat. din suburbioi inferior, unde ceremonialul durează până aproape de 5 ore seara. După evanghelia canonicul Dr. Augustin Bunea, stând la capul cosciugului a rostit următoarea frumoasă și instructivă predică:

Drept ești Dămine, și toate lucrurile tale și toate căile tale sunt milă și adevăr și judecată adevărată, și drept judeci în veac (Cartea lui Tovie cap. 3, v. 2).

Mai toți trecem în viață prin încercări atât de grele, în cât în fața lor mintea stă în loc zăpăcită și inima este atât de cumplit isbită de valurile simțimentelor dureroase, în cât stă să se rupă.

Dacă situațiile acestea se repetese mai virtos atunci, când după muncă neîntreruptă și după sbuciumări și lupte mari și îndelungate pentru binele și fericirea neamului, în loc de odihnă și mulțămire, de dragoste și recunoștință, avem parte numai de amărăciune adâncă, inima în sfârșit se rupe.

Așa s'a rupt și inima mare și nobilă a fericitului în Domnul Dr. Ioan Rațiu, căruia astăzi, zdrobiți de întristare i dăm ultimul onor.

Acosta inimă n'a mai putut suporta loviturile, cari cu atâta urgie s'au descărcat asupra ei în anii din urmă, și mai virtos ranele ce i-le-au înfipt cei din neamul său, de la cari a așteptat stimă și recunoștință. Când a vădut: cum pisma, răutatea, egoismul și lașitatea pustiește atât de înfiorător câmpul odinioară așa de verde și înflorit al vieții noastre naționale, stejarul puternic și majestos, podoba cea mai alăsu și mai înaltă din acest câmp a început a se clătina și zi bună n'a mai avut.

Aripile vântului i aduc de-odată accentele melodiilor de prohod, cari răsunau jalnic într-o casă îndepărtată, dar' lui foarte iubită, și aduc vaele nepoților sei rămași orfani de tată, suspinele sfâșietore ale soției și fiicei sale îndurerate, și când i-se păru că aude brușii sunând sinistru pe cosciugul ginerelui său, atunci Dr. Ioan Rațiu, falnicul stejar, se frânge și se restornă repede și pe neașteptate.

În clipa când se astupa mormântul unui harnic fiu al bisericii și națiunii noastre, a inginerului Onoriu Tilea, ocrotitorul intereselor țărănimii române, se deschide alt mormânt, care așteptă să primiască în sinul său rece pe cel ce poporul român și l'pusese și l'avea în fruntea sa.

În fața acestei privescătoare pare-că mai bucuros ași ingenunchia și m-ași îndrepta ochii și mâinile spre cer și ași cere mângâiere de la părintele îndurării, de cât se turbur cu cuvintele mele sfinte dureri, care cuprind inimile voastre, triști ascultatori.

Cu atât mai virtos ar trebui să mă rog și să plâng în tăcere, că ceea-ce am putut face la mormântul lui George Barițiu și al baronului David Urs, prietnii și împreună lucrătorii și luptătorii cu Dr. Ioan Rațiu, starea sănătății nu-mi îngăduie să o fac cum se cuvine, la mormântul acestui din urmă.

Și dacă totuși mă încumet a rosti câteva cuvinte, o fac cedând rugării, ce nu se putea refusa unei familii atât de distinșă și amar încercată, și pentru-ca după chemarea mea preoțescă să vă arăt și din cazul de față, că mai pre sus de judecata omenilor sau opiniei publice, de multe-ori greșită, nemilă și neadeverată și chiar nedreptă, trebuie să fie o altă judecată, a lui Dumnezeu, o judecată care să aibă toate însușirile ce le-ați auzit din cuvintele lui Tovie "Drept ești Dămine" . . . (vezi motto)

Nu este de lipsă să vă schitez viața lui Dr. Ioan Rațiu, pentru-ca dintr'însa să vă convingeți despre adevărul enunțat acum. Ar fi și foarte greu, ba chiar cu neputință a arăta, fie și numai în liniamente generale trecutul unui bărbat a cărui viață este istoria poporului român din Transilvania și Ungaria de la 1848 până în ziua de astăzi. Ar trebui să vă duc pe Câmpul libertății, ca să ascultați cum și-a proclamat și reclamat națiunea română drepturile sale. Ar trebui să vă înfățișez toate furiile războiului civil din 1848 și 1849. Ar trebui să vă descriu toți fiorii și toate speranțele, de cari era cu-

prins poporul român în timpul absolutismului, să vă conduc prin cabinetele celor puternici, ca să vedeți stăruințele lui Dr. Ioan Rațiu pentru convocarea dietei ardelenesti; să înțrăm în această dietă și să ascultăm odată legiferându-se și în limba română la 1863 și 1864 să însoțim pe Dr. I. Rațiu cu petiția celor 1493 din 1866 la tronul M. Sale; să vă povestesc toate conferențele naționale de la 1881 încôci, petiția și deputația celor 300 la tronul Domnitorului în 1892, și toate scenele dramatice, cari s'au desfășurat în sinul poporului românesc de la Memorand până astăzi.

Ași trece însă departe peste marginile unei cuvântări, când m'ași încerca a spune evenimentele legate de numele lui Dr. I. Rațiu. Dar', accentuez din nou, nici nu este de lipsă să o fac acosta. În scopul ce mi-l'am pus înainte cu acosta ocaziune este destul, dacă voi ilustra cu câteva pilde adevărul, că judecata omenilor sau așa numitei opinii publice nu este în stare a aprecia totdeauna faptele noastre după valoarea lor, adevărată după vrednicia ori nevrednicia lor, și că pentru susținerea ordinii sociale și morale trebuie să fie, trebuie să admitem judecata cea dreptă și milă a lui Dumnezeu.

Vedeți cum e judecata omenilor, sau așa numitei opinii publice! Fiii aceleiași patrii, supuși aceleiași corone, apreciază faptele și acțiunile unuia și aceluiași bărbat în chipul cel mai contrazicător. Unii admiră și laudă curajul și statornicia cu care Dr. I. Rațiu a continuat lupta pentru realizarea aceluși ideal pentru care Micul-Clain murî în exil, Petru Pavel Aron se topi ca o făclie, în rugăciuni, posturi, milostenii și înființări de școle și mănăstiri, Grigorie Maior se soboră de pe tronul arhieresc, și mulți sângerară pe câmpul de război și îndurară grele prigoniri. Alții, nemulțămii cu patriotismul acela, care e gata să și dea avuțul și sângele pentru tronul regesc și pentru întregitatea teritorială a statului, și gloria sfintei corone, înfierază pe același bărbat cu semnul trădării de patrie, îl consideră dușman nu numai al statului, ci și al poporului românesc, fiind-că aduce pe acest popor în conflict cu tendințele moderne ale statului și prin acosta îl lipsește de avantajele materiale, ce i-le poate oferi contopirea lui în alt popor mai puternic, ca și când aceste avantagii ar fi mai de mare preț de cât limba străvechiă, dulce și frumoasă a poporului român, de cât obiceiurile lui seculare, aspirațiunile lui înalte și fericirea de a trăi și el alături cu celelalte popore din patria sa și din lumea mare.

În consecință cu vederile opuse, contradictorii, acum desfășurate, fie-care partid se încercă ași și executa sentința. Unii întimpină cu manifestațiuni grandioase de stimă, venerațiune și alipire, pe cel ce a avut curajul a înfrunta ori-ce urgie, și a le duce p'ansorile la înaltul tron. Alții strigă tradare, îi asediază și sparg casa, îi risipesc vatra lângă care s'a năsuț, a trăit și a îmbetrănit în fericire, și l' fac să părăsească pe toți pe cari i-a cunoscut și iubit, și cari l'au cunoscut și iubit din fragedele lui tinerete, și să caute alt adăpost, alt locaș, unde este greu a încopcia legături nouă și prietnii, și unde — după slăbiciunea firi omenești — unii mai bucuros se depărtează, de cât se apropie de cel lovit de sorte.

Și să nu credeți, că aceste stări deplorabile și îngrijtore trebuie să se ivescă în mod necesar acolo unde locuiesc mai multe popore împreună, și că într-o popore deosebite nu ar putea exista dragostea și bunăînțelegerea.

Noi am vădut lucruri și mai îngrijtore, s'evârșite de omeni cari erau concetățenii lui Dr. Ioan Rațiu și după calitatea lor de supuși ungari și după limbă și naționalitate. Acestia ca astăzi îl s'erbătoră ca pe sublimul virtuților cetățenești și românești, ca pe falnicul și nebiruitul stejar al poporului românesc, ca pe venerabilul president al partidului național românesc, ear' ca măne l'au ocărît și l'au tirăit prin noroiu, și înjosindu-l pe el au înjosit neamul ce el a reprezentat.

După aceste experiențe triste, mai este cineva într-o voi, triști ascultători, care să mai îndrănescă a susține că judecata omenilor sau așa numita opinie publică este capabilă a aprecia faptele noastre după vrednicia lor?

Eu cred că nu! Ear' dacă ar fi cineva într-o voi, care ar fi sedus de credința comună, că ceea-ce nu sunt în stare să facă contemporanii, va pute-o face "tribunalul istoriei", la care așa de des se apelowă, atunci eu trebuie să declar, că pe lângă tot respectul ce-l am față cu cercetările istorice, serioste și constiențioase, numai atunci m'ași încrede fără nici o rezervă în dreptatea aceluși tribunal, când Rușii și Francezii vor serie în aceeași formă despre Napoleon cel Mare, și când istoriograful catolic și cel protestant vor ave aceeași părere despre Luther.

Cred deci a fi deplin lămurit adevărul, că omenii cu așa numita lor opinie publică nu pot aduce judecată absolut dreptă asupra semenilor lor. Având mintea mărginită, ei nu pot cunoște toate elementele de lipsă la formarea unei judecăți drepte. Crescuți în prejudeții sau în simpatii și antipatii față cu persoanele ce cad sub judecata lor, conduși de interese cunoscute ori ascunse, au ochii minții foarte adese-ori împăinginați, așa în cât nu pot vedea lucrurile în adevărata lor fire și colóre, și prin urmare nici nu le pot judeca după adevăr și dreptate.

Dar' după adevăr și dreptate însetosază sufletele noastre de când există omenimea. Pentru adevăr și dreptate și-au jertfit toate plăcerile vieții și chiar și libertatea și sângele cei mai buni, cei mai aleși fii ai neamului omenesc.

Am păcătuit deci în contra Creatorului preabun și preaînțelept, când am afirmat, că adevărul și dreptatea nu se poate afla nicăieri, căci am presupune că Dzeu a sădit în noi un dor nestins după un lucru ce nici-odată nu se poate ajunge în perfecțiunea sa. Trebuie prin urmare să se aște și adevărul și dreptatea nu în omeni, ci numai singur în Dzeu.

Totă ordinea socială și morală s'a susținut totdeauna și se susține și astăzi prin aceia cari în toate acțiunile lor sunt conduși de principiul, că există o ființă infinită, atotștiutore, ale cărei judecăți sunt milă și adevăr, și dreptate în veac.

Înainte de acestui judecător mare stă acum și Dr. I. Rațiu.

Dacă nimenea nu trage la îndoială, că iubirea de-apropelului este un semn al iubirii de Dzeu, și că cu cât iubește cineva mai tare pe de-apropelele sale, cu atâta dovedește mai mare iubire față de Creator; dacă — mai departe — Mântuitorul lumii prin vârsarea sângelui său pentru toți omenii ni-a dat pilda cea mai perfectă despre iubirea sa față cu Dzeu Tatăl și ne-a învățat, că celui ce iubește mult, mult i-se iartă, atunci trebuie să avem bună încredere că Marele judecător nu va respinge de la sine pe servitorul său Dr. Ioan Rațiu, tocmai pentru dragostea ce acesta a arătat-o nu numai către cei de un sânge cu el, ci către un popor întreg, jertfindu-și pentru el cele mai prețioase bunuri pământenești și prin acosta dând dovadă despre iubirea sa cea mare față cu Dzeu.

Dar' dacă acest gând mângăitoriu străbate astăzi ființa noastră a celor ce ne-am adunat în jurul acestui sicriu, nu pot lăsa acosta ocaziune fără a pune întrebarea, că cu ce vom ști îmblânzi noi pe Dumnezeu, pe care atât de des l'am vătămat cu păcatele noastre nenumărate? Au dora cu invidia și răutatea noastră, isvorul atâtor certe, calamități și prigoniri într-o cei din clasa cultă a poporului nostru? Au dora cu pofta noastră de mărire deșartă, de plăceri trecătoare sensuale? Au dora cu stărcerea și exploatarea bietului popor, pentru-ca să avem cu ce ne mulțămii patimile rele și coperi chestuelile unui lux neban? Au dora cu născocirea de defecte neexistente și cu esagerarea micilor scăderi în bărbății cari se espun pentru binele poporului românesc, pentru-ca prin acosta apucătură să ascundem lașitatea noastră sau să motivăm neparticiparea noastră la acțiunile pentru înaintarea neamului nostru? Au dora prin scandalul ce l' dăm în continuu țărănimii noastre, când îi cercetăm așa de rar bisericile, și respectăm așa de puțin obiceiurile bune și folositoare, și nu-i dăm nici un ajutoriu la susținerea instituțiilor ei culturale?

Ca astfel de scăderi, păcate și viții, prezentarea noastră înaintea Marelui-judecător trebuie să ne înspăimēnte. De aceea până când nu este târziu să ne întorcem la Dzeu și la virtuțile cele adevărate ale religiunii

creștine, ear' de la marele defunct Dr. Ioan Rațiu să luăm pildă de iubire de neam, de abnegațiune și de jertfă pentru fericirea lui.

Acesta ar fi cel mai frumos omagiu, ce l-am aduce figurei mărețe, care ne părăsește și care pe când își ia prin graiul meu rămas bun de la soție, fiice, rudeni, amici, soți de luptă, și de la toți cei de față, imploră binecuvântarea Înaltpreasfântului arhiepiscop și metropolit Victor, care la dorința fērbinte a familiei nu și-a pregetat a îndeplini funcțiunea sacră a înmormēntării.

Primește, Dămine, în lăcașurile sântilor tei sufletul fratelui nostru Dr. Ioan Rațiu."

Au urmat apoi câteva ecenii și cântări funerare, după cari vicepresidentul George Pop de Băsești, în numele comitetului partidului național, înecat de lacrimi apreciază activitatea răposatului și face vot că steagul luptelor naționale, pe care l'iau în primire de la răposatul curat și nepătat, îl vor ține sus și tot așa de curat îl vor preda urmașilor. Imediat ia cuvântul avocatul Dr. G. Tripou și rostește următoarele:

"Stau modest în fața acestei ilustre adunări. Stau prea modest și îngândurat în fața sicriului ce cuprinde resturile pământenești ale marelui fiu răposat al națiunii române! Istorie aci nu se poate face. Cuvintele ce le adresez către Dr. Ioan Rațiu în acest moment, sunt următoarele:

Mai bine de o jumătate de secol ai fost ostaș neînfrânt și statornic, stegar falnic, conducătoriu înțelept și credincios, pază vecinic neadormită a poporului român în lupta lui pentru limbă, cultură, pentru existență, pentru drepturi.

Ai fost unul dintr-o factorii fruntași și decizători în anii 1860—69, 1873, 1881, 1884, 1887, 1890, 1892, 1894, ca membru în dieta din Sibiu, ca membru și în parte ca president al mai multor deputațiuni, conferențe și întruniri de natură politică și culturală.

Ni-ai fost profesor neîntrecut în cultul patriotismului vecinic cald și activ.

Ne-ai învățat a rămâne pe viață și pe veacuri păzitori neclătinați ai limbii și legii, datinelor străbune; a păstra în toate împrejurările credința în viitorul nostru, căci, zi-ceai, din credință tare și activă se naște viitorul.

Ni-ai fost conducătoriu și interpretul în acțiunea memorandistă, în epoca de energie și de apărare a vieții noastre naționale organizate.

Între lacrimile și entuziasmul tuturor ni-ai fost interpretul și falnicul apărător în procesul memorandist, pertractat în 1894 în Cluj, unde ai ridicat pe poporul român la nivel înalt al drepturilor sale, și cu glas stentorie, de acolo ai arătat, că nu noi putem fi acosați!

Ni-ai fost fruntașul încăruntit și superb întru primirea și suportarea suferințelor urmate în Segedin și Vaș, și ai contribuit cu consoții tei a înalta nivelul moral al luptelor noastre politice, și a da exemplu viu de jertfire de sine, drept base și sēmēntă la învieirea viitorului dorit.

Când îți primești patul liniștei de veci lângă marii tei măestri și fosti soți de luptă: lângă Papiu Ilarian, George Barițiu și Baronul Urs de Margina, — poporul român de pretutindeni, și toți fiii lui, pe lângă cununile superbe ce-ți acoper cosciugul, sufletește te încunjură și suspină îndurerat, ca un codru bătut de vânt, în jurul unui stejar uriaș abatut la pământ.

Acest suspin general, acest prinos de recunoștință nețermurită, de iubire îndurerată, va păstra memoria faptelor tale bărbătești pe sēma generațiilor viitoare.

Acestea te înșoțesc și să te înșoțescă, drept suită meritată, la esirea ta dureroasă din patria și viața ta pământescă, ce cu glorie o ai străbătut.

Capetele noastre să plēcă înaintea memoriei tale. Dreptele noastre, la falfăitul îndurerat al steagului rămas de tine, către cosciugul tēu se adresază, și durerea și iubirea noastră îți șoptește:

Fie-ți somnul lin!

Adio! Adio! Adio!"

Cosciugul e dus apoi la grōpă, unde după deslegarea și după discursul rostit de Meruș în numele tinerimii din Cluj, rămășițele pământenești ale lui Dr. Ioan Rațiu sunt date pământului.

Fie-i odihna vecinică și neturbată, ear' sufletul seu, bun și curat, afle drépta răsplată a faptelor sale la Tatăl îndurătorilor, care nu judecă după patimile omenești, ci după dreptate și adevăr.

Pentru catedrală.

La colecta pentru augmentarea fondului de edificare a bisericii catedrale au contribuit parochia din Sibiu-cetate și membrii ei cum urmază:

1. Parochia însași . . .	cor. 14434.89
2. Parteniu Cosma . . .	1000.—
3. Dr. Liviu Lemény . . .	500.—
4. Dr. Ilie Beu . . .	500.—
5. Familia Z. Boiu . . .	500.—
6. Dr. George Proca . . .	300.—
7. Elena Petrașcu . . .	200.—
8. Nina Dunca de Sajó . . .	200.—
9. Constantin Stezar . . .	200.—
10. Stefan Stroia . . .	200.—
11. Leontin Simonescu . . .	200.—
12. Dr. Dan. P. Barcian . . .	200.—
13. D. Vasile Bologa . . .	200.—
14. Dominic Raț . . .	150.—
15. Iuliu Popescu . . .	100.—
16. Vas. Gămulea . . .	100.—
17. Ioan Vătășan . . .	100.—
18. Radu Ardelea . . .	100.—
19. Lazăr V. Păcățian . . .	100.—
20. Teodor Tritean . . .	100.—
21. Victor Tordășianu . . .	100.—
22. Petru Ciora . . .	100.—
23. Victor Fincu . . .	100.—
24. Iosif Enescu . . .	100.—
25. Emil Vințeler . . .	70.—
26. Dr. Atan. Marienescu . . .	60.—
27. Petru Pipoș . . .	60.—
28. Nic. Bența . . .	60.—
29. Constantin Pop . . .	60.—
30. Emil Pinciu . . .	50.—
31. Ioan Rebeaga . . .	50.—
32. George Decean . . .	50.—
33. Jeronim Preda . . .	50.—
34. Ioan Roman . . .	50.—
35. Petru Tincu . . .	40.—
36. Ioan Sift . . .	40.—
37. Iuliu Covrig . . .	30.—
38. Ioana Rebeaga . . .	30.—
39. Iuliu Enescu . . .	30.—
40. Nicol. Căldărea . . .	20.—
41. Petru Dragomir . . .	20.—
43. Ioan Șut . . .	20.—
44. Sidonia Muntean . . .	20.—
42. Florian Adam . . .	20.—
45. Iosif Barbu . . .	15.—
46. Emil Petruț . . .	15.—
47. Emil Vintilă . . .	12.—
48. Minerva Brota . . .	10.—
49. Maria Borcia . . .	10.—
50. Maria Grecu . . .	10.—
51. Florea Crucea . . .	10.—
52. George Bendorfian . . .	7.—
53. Nicol. Simtion . . .	5.—
54. Ioan Ișan . . .	5.—
55. Isidor Galdean . . .	4.—
56. Rafila Calman . . .	2.—
57. Ana Redel . . .	2.—
58. Mih. Bărbăș . . .	2.—
59. Nicolae Marcu . . .	2.—
60. Aurel Popescu . . .	2.—
61. Dumitru Mitoc . . .	2.—
62. Rafira Radu . . .	1.—

Total cor. 20730.89

Dacă la suma această mai adaugem și sumele subscribe pe alte liste ale membrilor acestei parochii: Dr. Il. Pușcariu 1000 cor., I. Papiu 600, M. Lazăr 500, Nic. Ivan 500, Dr. Eus. Roșca 1000, Dr. M. Cristea 1000, Pant. Lucuța 2000, A. Lebu 1000, I. Preda 1000, Dr. N. Vecerdeu 1000, I. Ghibu 300, Dr. P. Șpan 300, D. Cunțan 200 și N. Vătășan 200, total 10,600 cor., — contribuțiile de până acum ale parochiei din Sibiu-cetate și ale membrilor ei dau considerabila sumă de 31,330 corone 89 fileri.

Nr. 1078—1902.

Cerculariu

cătră toți p. t. domni membri clericali și mireni, ordinari și extraordinari, ai sinodului protopresbiteral gr. or. din protopresbiteratul Brașovului.

Conform mandatului primit de la Venerabilul Consistoriu arhidieceșan cu ordinul dto 22 Novembre a. c. Nr. 12142 Plen., de a conduce actul alegerii de protopresbiter al tractului Brașov, prin această convocare protopresbiteral, în conformitate cu dispozițiunile regulamentului de procedură la alegerea de protopresbiter § 14, a se întruni Duminecă, în 8/21 Decembrie a. c., la orele 3 p. m., în sala ședințelor comitetului parochial de la biserica sfântului Nicolae.

Sinodul protopresbiteral electoral conform §-lui 15 al regulamentului de mai sus, cu observarea prescrierilor statutului organic § 51 combinat cu § 42, am onóre a l' convoca pe Luni, în 9/22 Decembrie a. c. la locul central în Brașov, la 11 ore a. m., după celebrarea serviciului divin cu chemarea duhului sfânt, în biserica de acolo cu hramul sfântului Nicolae, la care sunt invitați a participa toți membrii sinodului.

Sibiu, 23 Novembre 1902.

Ioan Papiu

protopresbiter, comisariu consist.

NOUTĂȚI

Societatea de lectură "Andrei Șaguna" invită la ședința festivă ce se va ține Vineri în 29 Novembre în memoria Marelui Arhiepiscop Andrei în sala cea mare a Seminarului "Andreian", cu următorul program:

1. "Imn religios", de Aug. Bena, cleric c. III., executat de corul societății.
2. "Cuvânt ocașional", rostit de Vasile Șpan, cleric c. III.
3. "Dorul înstrăinatului" de Flechtenmacher-Popovici, executat de corul societății.
4. "Psihologia socială și etnologică", disertațiune de Nicolae Șoneriu, cleric c. III.
5. "Rugămintea din urmă", poezie de G. Coșbuc, de la mată de Dumitru Grecean, cl. c. II.
6. "Mec Poutpouriu românesc", de I. Murășan, executat de orchestra societății.

Inceputul la 7 ore séra. Marinimósele oferte în favoarea societății se vor cuita cu mulțămintă în ziare.

Remaniere ministerială în România. În ședința de Vineri a camerei române dl prim ministru Sturdza a cetit decretul regal, prin cari se primește demisiunea dlor ministri Palade și Aurelian, și se numește ministru de interne dl Vasile Lascar, ear' dl Stoicescu trece la domenii, primind interimatul lucrărilor publice dl prim-ministru Sturdza.

Din Nucet ni-se scriu următoarele: Locuitorii comunei noastre Nucet de mult nutria dorința, ca în scopul unei mai bune și mai repezi înaintări pe teren economic, să-și acumuleze forțele în o reuniune economică, ca astfel să se delatăre stavila ce pune pede micului econom, a nune lipsa de capital. Această dorință și-a aflat faptică întrupare în ziua de 17/30 Novembre a. c. când domni Demetriu Comșa și Victor Tordășianu venind în comuna noastră au dat povețele necesare, cari ascultate au fost cu mare atențiune. Constatat cu cea mai mare bucurie, că toate sfaturile din ceea ce privește conducerea mai bună și mai înțeleptă a economiei de câmp și de vite, adănc răsnet au aflat în inimile poporenilor nostri, ear' ideea înființării unei însoțiri de credit sistem Raiffeisen cu mare căldură a fost îmbrățișată, înșcriindu-se îndată aprința aruncată, precum în alte locuri, așa și aici se fi cădută pe pământ bun și productiv, ca astfel vedându-se dezvoltându-se și aducând fructele intenționate, să se bucure întocmai ca și agricultorul de ródele muncii sale. *Un participant.*

† **Anastasia Moldovan n. Petco.** a răposat Mercuri (3 Decembre n.) în etate de 62 ani. Inmormântarea i-s'a făcut Vineri (5 Decembre) în cimitierul bisericii gr. or. din Băița (comitatul H. nedóra). Ii jelesu perderea: Soțul ei George Moldovan, notariu pens. în Băița, și fiu: Dr. Silviu Moldovan, avocat în Oreștie, Demetriu M. notariu, Valeria m. Dr. Cornel Moldovan, medic, Anastasiu, Marcel, și număróse rudenii.

† **Maniu Lungu,** măestru rotariu, president al "fondului miserilor" și epítrop al bisericii noastre din Rășinari, a răposat Vineri (5 Decembre n.) în etate de 65 ani. Inmormântarea i-s'a făcut eri în cripta familiară din Rășinari. — Răposatul a fost membru în "comisiunea administrativă a fundațiunii Șaguna".

O aniversare. Eri, Duminecă s'a împlinit un an de la mórtea regretatului și neuitatului naționalist Vasile A. Ureche, din care incident un serviciu religios a fost oficiat la București, în biserica Brezoianu, participând la el un număr însemnat de buni Români din capitala regatului român.

Cu două măsuri? Dr. Kalmár Antal, avocat în Becicherecul-mare, publicase cam cu câteva luni înainte de acesta o carte în care combătea aspru scrierile lui Beksiacs. În firul combăterii Dr. Kalmár a scăpat și expresiuni în cari procurorul a vădută lesă majestatis. A intentat deci autorului proces de lesa majestatis, ear' judele de instrucție a ordonat confiscarea cărții. În executarea confiscării organele polițiale s'au prezentat și la un librariu din Budapesta, care li-a răspuns că a avut în librărie câteva exemplare, dar' le-a vândut deja: ministrului-president Széll, ministrului de justiție Pósz, fostului ministru-president Wekerle, presidentului tablei regești din Budapesta, presidentului tablei regești d n Cincibserici și directorului de bancă Beck Nándor. Să pofnuască deci organele polițiale să facă perchiștie la domni acestia. Comisia polițială luând protocol despre cele spuse de librariu s'a depărtat.

La trei zile după cele întemplate în librăria cestionată judele de instrucție a dat un ordin (apărut și în "Rendőri Közöny") de cuprinsul, că de la persoane private nu este permis să se confisce cartea, deci nici perchiștie domiciliară nu este permisă.

Am dori acum să știm: de ce nu s'a urmat astfel și față cu "Cartea de aur" și cu "Darul de Paști"?

Rectificare. În lista dăruirilor pentru catedrală, publicată în numărul 125 al ziarului nostru, s'a strecurat următoarea greșală: domnul Vasile Teotelean, paroch în Geró-Dângău e trecut cu sumă de 300 coróne, contribuie pentru sine și soție-sa Maria, ear' dl Iosif Stănescu, paroch în Geró-Oșorhein e trecut cu 150 coróne, contribuie numai pentru sine; pe când adevărul e, că dl Teotelean a subscris 150 coróne, ear' dl Stănescu cu soție sa Maria, 300 coróne. Facem cuvenita rectificare.

Ninsóre. De Vineri nóptea până azi de cătră zi a nins neconținut. Sibiu și împrejurimile sunt în dea albă de iarnă, care — cum se vede — de astădată va rămâne așa pe mult timp.

Amicul împăratului. — Într' cununiile aflate pe mormântul lui Krupp, răposat în urma scârbóselor calumunii debitate de ziarul socialist "Vorwärts", este și o cunună a împăratului Wilhelm. Acestea e atârnată pe obeliscul mormântului și are pe tână în scriptura următoare: "Celui mai bun amic al meu. Wilhelm".

Mirésă arsă în fața altarului. În "Magyar Polgár" ceam despre mórtea tragică a Sidonii Brătean, care Duminecă trecută avea să se unone în biserica gr. cat. din Teure (Tóhát) cu candidatul la preoție Silviu Vlad. Conform obiceiului local paronimile în decursul serviciului cununii stau în jurul miresei, având în mână câte o luminare aprinsă. Așa s'a urmat și la cunună nenorocitei Sidonia Brătean. Una dintre paranimele ținând luminara prea aprópe de mirésă, hainele acesteia au luat foc și într'o clipă au aprins în flăcări pe nenorocita. În panica și învâlmășela provocată de acest tragic incident au luat foc și hainele paranimtelor Ella Papp și Olga Raduly. Acestea au scăpat cu câteva arsuri, succedând nuntașilor să rupă repede de pe ele hainele aprinse. Nu așa însă mirésă. Până ce a isbit mirele să-i deie jos de pe cap vólul și să rupă de pe ea haina de mirésă, prinseseră foc și celelate haine pe care le avea sub haina de mirésă, cari fiind mai gróse și mai strínse pe trup, n'au putut fi rupte în pripă. Astfel coplesită de arsuri mirésă a fost transportată a casă, unde preste nópte a murit.

Din Calățele, protopresbiteratul Clujului, ni-se scrie, că ținându-se acolo în 4 Decembre n. licitație pentru darea în esplotare a unui teritoriu de 51 jugere pădure, proprietatea bisericii gr.-ort. române din comuna aceea, au luat parte la licitație publică șese oferenti, într' cari și banca românescă "Viadeasa" din Banfi-Huedin, prin reprezentții ei, domni Mădureaș și Căciulă, al căror merit este, că mărimea prețuită în 8060 coróne a fost vândută cu 20 000 coróne, pe un preț deci aprópe întreit, cum era prețul de estimare. Bani căștigați din vândarea pădurii sunt destinați pentru edificarea din nou a bisericii din Calățele, astăzi mică și vechiă.

Treizeci și șese ómeni arși de vii. În Bohum (Vestfalia) s'a aprins Mercuri o cofetărie, în care treisprezece ómeni au fost arși de vii, ear' șapte au îndurat arsuri grave. Asemenea nenorocire s'a întemplat în Chicago (America), unde s'a aprins hotelul Pinkolo (în care douăzeci și trei ómeni au fost arși, parte asfixiați de fum. Mulți dintr' locuitorii hotelului au sărit afară pe ferestri, de la înălțimi de patru etajuri. Dintr' acestia încă s'au nenorocit mulți.

Nenorocire pe Murăș. Sábmbăta trecută șese inși dintr' lucrătorii de la lemăria din Zam voind să trecă Murășul, pe la mijlocul riuului o tablă de ghiață a isbit în lumtre și a răsturnat'o. Toți cei șese ómeni, a nune: Avram Drasciu, Ilie Popescu, Pavel Șetrășan, Nicolae Manlascu, Ilie Siculici și George Drascu, au cădută în valurile riuului și s'au înecat. Douăzeci și unu copilași au rămas orfan prin tragica mórte a acestor nenorociti lucrători.

Și-a asigurat mâna. Jan Kubelik, de present cel mai mare virtuoz în cântarea pe violină, și-a asigurat mâna dréptă pe 350.000 de marce.

Eroi mumificați. Cu ocașiunea unor săpături făcute în pivnițele castelului din Aquileia săpătorii au aflat cam treisute de cadavre neînformătate, trecute în mumificare. S'a normostatat apoi, că ele sunt de ale soldaților regatului neapolitan, căduți în 1796 în apărarea Aquileiei contra oștirilor franceze.

Luna Decembre, conform profetiilor lui Falb va fi abundantă în ploii și vânturi mari, fiind gerósa numai câteva zile din a treia treime a ei. A nune: pe primele șapte zile prognosa spunea timp ploios, cu temperatură ridicată mult preste cea normală, zăpadă abia va căde pe unele locuri. (Cât pentru Sibiu și împrejurimi prognosa nu e nimerită). Din 8—21 vor căde ploii mari și estine. Temperatura e mai mare cam prin 15, care e și critică de rangul prim. În restul timpului acesta vor fi și multe furtuni și vânturi mari. Zăpadă încă va căde multă. Din 22—26 vremea va fi fórte uscată, zăpadă nu va mai căde, dar' va fi fórte frig. Din 27—31 timpul va fi ploios; zăpadă va căde cu imbelșugare, dar' temperatura se va ridica în mod simțitor preste temperatura normală. Ziua de 29 e și critică de rangul al 3-lea.

Cărți și reviste.

"Idei pregătitoare în Pedagogie" de Dr. Petru Șpan, profesor la Seminarul teologic-pedagogic din Sibiu. Prețul 3 coróne. Se află de vîndare la librăria arhidieceșană (Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45).

"Lucaferul", revista studenților români de la universitatea din Budapesta, fasciculul 11 dto 1 Decembre n., a apărut cu următorul sumariu: "Din preocupățiunile moderne" de Neli I. Cornea n. Misici; "Adam Smih" (studiu); "Furtuna" (schită); "Frunză veștedă" (noveletă); "Novele istorice" (Petru Cazauc, Zina, Daniel), recensivonice. Esplucarea ilustrației Horia la împăratu și La scaldă.

"Lucaferul" apare de două-ori pe lună în Budapesta (VI. strada Vöősmarty Nr. 60 a) și costă 10 coróne pe an.

Pesta redacțiunii.

Gherla. Sunt primite améndoú și vor fi publicate cât mai în grabă.

Ponor. Cartea cerută și-s'a trimis, sub condițiunile propuse.

Breșcu. Mulțămim. Vom folosi aceea-ce e mai de însemnătate.

CONCURS

Devenind vacant postul de **secretariu la institutul de credit și de economii "Albina" din Sibiu**, pentru îndeplinirea aceia se publică concurs.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Salariu fundamental de 3000 cor., care în sensul Regulamentului de serviciu, întră împrejurări normale din trei în trei ani se urcă cu câte 10% până când ajunge la cifra mactimală de 6000 cor.

2. Relut de cuartir 25% de la salariul fundamental, adecă 750 cor.

3. În sensul §-lui 62 punct e), din statutele institutului, în proporțiunea salariului seu participă la tantiema funcționarilor de 4% de la profitul net al institutului.

4. Participă la fondul de pensiuni al funcționarilor institutului cu drepturile și datorințele normate în statutele acelui fond, în sensul cărora: durata serviciului obligat este de 30 ani, după care funcționarul are drept la o pensiuie în mărimea salariului seu ultim. Dreptul de pensiuie se începe însă după un serviciu neîntrerupt de 10 ani.

Reflectanții la acest post sunt poftiți ca până la **20 Decembre st. n. a. c.** să-și înainteze la direcțiunea institutului cererile ajustate cu documente autentice despre următoarele calități:

1. Că concurentul este de etate sub 40 de ani (carte de botez).
2. Că este deplin sănătos.
3. Că în cariera sa de până aci a avut și are conduită corectă.
4. Că are deplina cunoștință a limbilor română, magiară și germână.
5. Că a absolvat vr'o facultate universitară. Absolvenții de facultatea juridică vor fi preferiți.

Preste tot se cere ca concurentul să fie un bărbat de cultură superiără.

Despre alte dispozițiuni ale Regulamentului de serviciu și despre agendele secretariului, se pot informa concurenții în biroul institutului.

Sibiu, 2 Decembre n. 1902.

Direcțiunea.

16658/902. IV. sz. [210] 1-1

Hirdetmény.

Szebenvármegye alispáni hivatal, köz igazgatási bizottsága árvaszéke és t szeri ügyészi részére szükéges

1. *irodai szerek, fűszerárak,*
2. *papír és nyomtatványok szállításának és*
3. *a könyvközi munkálatok végzésének biztosítása végett Szebenvármegye alispánjánál 1902 évi deczember hó 19-én délelött 10 órakor írásbeli ajánlatok után nyilvános árlejtés tartatik.*

Az 1 koronás bélyeggel és 40 korona bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a kitűzött nap délelötti 9 órájá g Szebenvármegye alispánjánál annál inkább benyujtandók, mert, ké öbben beérkező, vagy h ányosan felszerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok a felsorolt 3 csoport mindegy kére nézve külön nyujtandók be.

A részletes feltételek az alispáni kiadóhivatalban a hivatalos órákban megtehinthetők.

Nagyszeben, 1902 évi deczember hó 5-én.

Reissenberger
alispán.

La Librăria Tipografiei Archidieceesane se află de vânzare:

Poesii Postume, de *M. Eminescu*
Prețul: . . . . . 1 C.
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Cărți foarte eftine și de valoare!!

Biblioteca Șaraga.

- Nr. 1. epuizat.
  - 2. Poesii Nicoleanu, cu o prefață de Iacob Negruzzi.
  - 3. Epuizat.
  - 4. Este omul liber I., de G. Renard.
  - 5. Un dușman al poporului, de Henrik Ibsen.
  - 6. Teșetorii, de Gerhart Hauptmann.
  - 7. Este omul liber II., de G. Renard.
  - 8. Nuvele Baba Vodoaia, Dascălul Dumitrache, de Gh. Ghibănescu.
  - 9. Eminescu Poesii (a 6-a mie tipărită).
  - 10. Fabule I., de G. Asaki.
  - 11. Decebal (Nuvela istorică) de I. P. Florantin.
  - 12. Fabule II., de G. Asaki.
  - 13. Strigoii, de H. Ibsen.
  - 14. Schițe și Epigrame, E Herovanu.
  - 15. Tineretia lui Stefan cel Mare, de I. P. Florantin.
  - 16. Don Cezar de Bazan, de Dumanoir și Denery.
  - 17. Fabule, de C. V. Carp.
  - 18/19. Nuvelă originală istorică, publicată de A. Papiu, Odobescu și Densușianu.
  - 20. De recitat.
  - 21. Povești morale, de P. Ispirescu.
- Fie-care număr costă 25 fil.*

Biblioteca poporului român.

- Nr. 1. Moș Calin, nuvele de Dorin.
  - 2. Poesii populare, adunate de I. B. Popp.
  - 3/4. 3 Istoriore morale de I. Bota.
  - 5. Căntece, de Romul Bortoșiu.
- Fie-care număr costă 20 fileri.*

„Colecțiunea Șaraga.”

- Nr. 1. Elena Sevastos, Povești.
  - 2. N. A. Bogdan, Povești și anecdote.
  - 3. Mih. Canianu, Poesii populare (doine).
  - 4. N. Gane, Poesii.
  - 5. Log. Cost. Konaki, Poesii vol. I.
  - 6. " II.
  - 7. Mihail Eminescu, Poesii complete.
  - 8. Sofia Nădejde, Nuvele.
  - 9. A. Vlăhuța, Nuvele.
  - 10. Henriette și M. Eminescu, Scrisori.
  - 11. Ar. Densușean, Cercetări literare vol I
  - 12. " II
  - 13. N. Gane, Domnița Ruxandra vol. I.
  - 14. N. Beldiceanu, Poesii.
  - 15. Elena Sevastos, Anecdote populare.
  - 16. A. Steuermann, Antologie.
  - 17. " Crestomație.
  - 18. N. Iorga, Schițe din literatura română.
  - 19. N. A. Bogdan, Și noui și vechi.
  - 20. I. L. Caragiale, Teatru vol. I.
  - 21. " II.
  - 22. N. Iorga, Schițe din literatura ormană.
  - 23. Matilda Cugler-Poni Poesii.
  - 24. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. I.
  - 25. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. II.
  - 26. Carmen Sylva, Poveștile Peleşului.
  - 27. V. Conta, Incercări de metafisică.
  - 28. Mihail Eminescu, Nuvele.
  - 29. Victor Onișor, Doine și strigări din Ardeal vol. I
  - 30. V. Conta, Teoria fatalismului.
  - 31. V. Conta, Teoria ondulațiunii vol. I.
  - 32. D. Bolintinean, Poesii vol. I.
  - 33. D. Petrino, Poeme.
  - 34. Cavaler C. Stamati, Musa românescă vol. I.
  - 35. Cavaler C. Stamati, Musa românescă vol. II.
  - 36. Ed. Gruber, Stil și gândire.
  - 37. V. Conta, Teoria ondulațiunii vol. II.
  - 38. M. Eminescu, Diverse.
  - 39. Carol Scrob, De-ale inimiei.
  - 40. D. Bolintinean, Poesii vol. II.
  - 41. Const. Negruzzi, Păcatele tineretelor vol. I.
  - 42. D. Bolintinean, Proză vol. I.
  - 43. A. Donici, Fabule.
  - 44. V. Conta, Bazele metafisice.
  - 45-56. A. D. Xenopol, Istoria Românilor vol I—XII.
  - 57. Ionescu Raicu-Rion, Scrieri literare vol. I
  - 58. Fabuliștii români, Fabule.
  - 59. Traian Demetrescu, Aquarele (poesii)
  - 60. A. Steuermann, Sărăcie.
  - 61. " O tómnă la Paris (scrisori și versuri).
  - 62. N. A. Bogdan, 15 comedii.
  - 63. Al. Philippide, Starea socială.
  - 64. I. L. Caragiale, Schițe, trad. origin.
  - 65. H. G. Lecca, Prima (versuri).
  - 66. I. G. Ionescu (Quintus) Clipe vesele (nuvelete).
  - 67. Gr. Alexandrescu, Fabule etc.
- Prețul unui număr 1 cor.*

Librăria archidieceesană.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceesană:**

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: **Rânduéla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmósele, Sfetilnele și altele.**

Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceesane.

Stabiliment nou!!

“Entreprise des pompes funébres”

(Institut de înmormântare)

— Proprietariu: **Fritz W. Elges** —

Sibiu, str. Cisnădiei 18

va funcționa din **26 Decembre stil nou anul curent.**

Inmormântări pompóse și simple.

Prețuri moderate.

[207]

5-25

NOU! Pro 1903 NOU!

a apărut:

Calendarul archidieceesan

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățatoriu.

Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librăria archidieceesană Sibiu.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

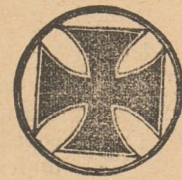
Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și învioréză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani,

Aparatul acesta vindecă și folosesc contra *durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângeului, anemie, amefeli, fuituri de ureche, bătaie de inimă, sgărçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgărçiuiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângeului și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețuesc cu multă învențiunea mea și ori cine póte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimité banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deóre-ce „Ciasul-Volta atăt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi*

Prețul aparatului mare e cor. 6. — Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Espeditie din centru și locul de vânzare pentru țeră și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V. colțul strada Kálmán.